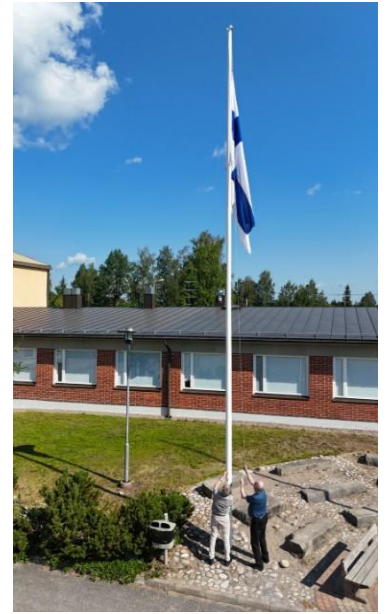

Varisten sukuseuran kolmas sukukokous ja sukutapaaminen 26.7.2025 Rautalammilla Matti Lohenkoululla.

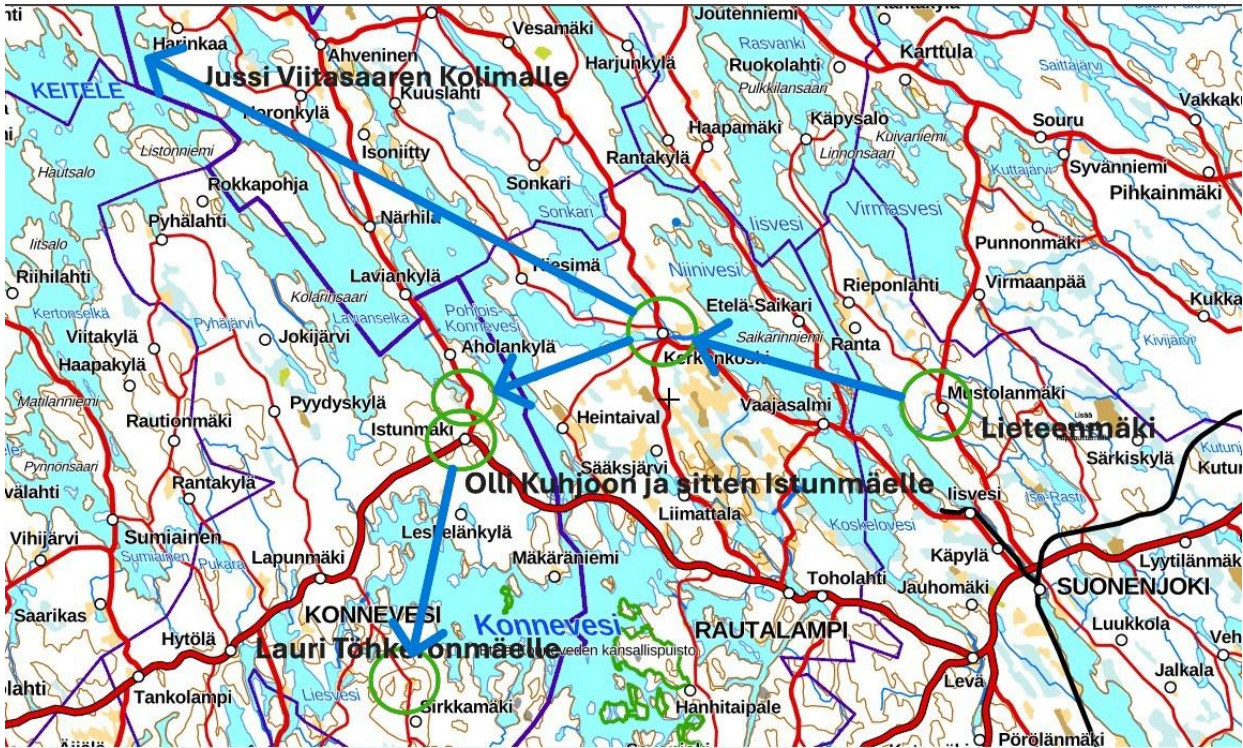
Suomen kesä kauneimmillaan ja Keski-Suomen järvimaisema parhaimmillaan antoivat loistavat puitteet sukuseuramme kolmannelle sukutapaamiselle Rautalammilla. Pitkä hellejakso rasituksineen toisaalta johti joidenkin ilmoittautuneiden poisjääntiin tapahtumasta. Tämä sukutapaaminen oli samalla Varisten kolmannen pääsukuhaaran Rautalammin maisemissa. Meitä oli koolla noin 80 sukumme jäsentä, jotka olivat tulleet eri puolilta Suomen maata. Päivän ohjelma oli vuorostaan Rautalammin sukuhaaraan painottuva, mutta samalla olimme koko sukumme vanhimman esi-isämme Paavon synnyinseudulla. Ohjelmaa, järjestelyjä ja ilmapiiriä kiiteltiin siellä ja jälkeensä monelta taholta. Paikallinen tietäjä Jukka Varis auttoi ja vaikutti merkittävästi tähän ja siitä iso kiitos hänelle. Tilaisuuden juontaja Juha Pekka Jetsu piti mukanaolijat hyvin ajantasalla.

Päivä alkoi seppeleen laskulla Rautalammin sukuhaaran vanhimhalle Erik Johan Wariksen s.12.7.1828 hautamuistomerkillä. Seppeleen laskivat Liisa Nygård, Riitta Tuominen ja Sirkka Aunola hallituksen edustajana. Liisan isä Eero Varis ja Riitan isä Kalle S. Varis olleet keskeisiä Rautalammin suvun tutkijoita ja sukukirjojen kirjoittajia. Varsinainen päivän ohjelma alkoi klo.11.00 lipun nostolla, jonka tekivät sukuseuran puh. johtaja Paavo Varis ja varapuheenjohtaja Hannu Huikuri. Samalla aloitettiin ottaa aulassa ilmoittautuneita vastaan ja etukäteen lounaan varanneet pääsivät ruokailemaan Ruokalassa Rautalammin keskuskeittiön tarjoamaa maukasta lohikeittoa. Sukukirjojen, Eero Wariksen sukukirjan Istunmäen Warikset 1500-1700 luvulla ja uuden hienon sukuseuran standaarin myyntipiste oli myös aulassa. Standaari sai hyvän vastaanoton siellä ja sitä on jo tilattu jälkeensä myös sähköpostin kautta.

Päivän ohjelma

Sukuseuran puheenjohtaja Paavo Varis avasi sukukokouksen ja sukutapaamisen Rautalammilla, sekä toivotti osanottajat sydämellisesti tervetulleiksi koko Varis-suvun varhaisempien esi-isien alkuperäisille syntysijoille Suur-Rautalammin sydämessä. Nykyisellään alue koostuu pääosin Rautalammin, Konneveden ja Suonenjoen alueista. Sukuseuran hallitus on kokoontunut talkoohengessä säännöllisesti lähes 100 %:n läsnäololla ja kehittänyt sukuseuran toimintaa ja tavoitteita kiittävästi. Seuran talous on hyvässä kunnossa. Varis-sukunimeä kantavia on nykyisellään Suomessa n. 2800 kpl V-muodossa ja Tupla W-muodossa n. 260, sekä Waren nimellä alle 30. Konnevedellä Varis on toiseksi yleisin sukunimi ja Pihtiputaalla 7-yleisin.

Oheinen kartta näyttää todennäköiset Paavon poikien Pekan, Jussin ja Ollin vesireitit 1550-luvun alussa Suonenjoen Iisveden itärannalta Lieteenmäeltä. Pekan ja Jussin reitti Keiteleeseen kautta Kolimalle ja Ollin reitti Kerkonkosken kautta Kuhjoon ja sieltä Istunmäelle. Kartassa näkyy myös Lauri Heikinpojan Varis s.n. 1635 vuonna 1694 muutto perheineen Istunmäeltä Töhrerönmäelle, josta alkoi Istunmäen toinen pääsukuhaara. Kartta osoittaa, että kaikki veljekset ylittivät Iisveden ja Niiniveden. Olli meni Pohjois-Konneveden kautta Istunmäelle ja Pekka ja Jussi jatkoivat sieltä Keiteleelle jne.

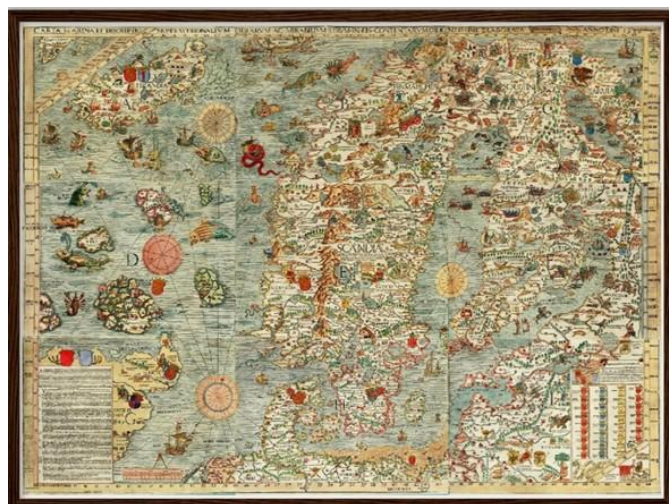

Markku Tuutin ja hänen oppaansa Jukka Variksen tekemä mainio Drone-videositys Istunmäen Ollin kulkureitistä lintuperspektiivistä (max. 300m), osoittaa miten siihen aikaan vesireittiä käytettiin hyväksi kulkureittinä, kun teitä ei ollut. Videon taustalla kuului sukumme "Näin Varikset lensivät" sululaulu. *Ks. Drone-video jäsensivuilta.*

Seuraavaksi Raimo Jalkanen piti rukoushetken, jossa hän toi esille esi-isiemme elämän nojanneen Martti Lutherin kymmeneen käskyyn ja sen antamaan tulevaisuuden uskon elämästä selviytymiseen vaikeinkin aikoina, joita riitti tulevien vuosisatojen ajan.

Paikkakunnan tervehdyksen toi Konneveden kunnanhallituksen tuore puheenjohtaja Antti Waris, joka on vuonna 2016 muuttanut oman sukunimensä W:illä alkavaksi, kun halusi alkuperäisen nimen takaisin. Hänen isoisänsä opettaja oli kansakouluaikoinaan sanonut, että Variksenpojat ovat niin yksinkertaisia, että he kirjoittavat nimensäkin yksöisveellä. *Antin erinomainen tervehdyspuhe 26.7.2025 sukukokouksessa liitteenä.*

Rovasti Raimo Jalkanen kertoi dokumenteilla ja kuvilla monipuolisesti taustoittaen Waris-suvun ja Rautalammin asuttamisen yhteisestä historiasta. Lähtökohtana on ollut edeltävä Ruotsinvallanaikainen hämäläisten näiden erämaa-alueiden hyödyntäminen pyyntiretkillään, joita tehtiin useita kertoja vuodessa kukin omilla alueillaan. Kruunun uusi asutuspolitiikka muuttui, kun Kustaa Vaasa vuonna 1542 julisti kaikki asumattomat erämaat kruunun omaisuudeksi tavoitteena muuttaa ne vakituksiksi asuinalueiksi.

Raimo esitti mm. vanhimman Pohjois-Euroopan kartan vuodelta 1752, joka on yllä olevassa kuvassa.

Rautalammin Varisten Warénin pappissukuhaarasta hänellä oli ollut käytössä akateemikko, sosiaalipolitiikan professori Heikki Wariksen Rautalammin 400-vuotisjuhlassa pitämä puhe, jossa kerrotaan tämän sukuhaaran kasvu sivistyneistön kärkijoukkoon Suomessa 1800-luvulla. Emeritusprofessori ja musiikkiteeilijä Jukka Louhivuori nosti keskustelussa esille Heikki Wariksen elämäntyön ja saavutusten laajemman käsittelyn Varisten sukuseurassa, joka sai laajaa kannatusta. *Tähän liittyen emeritusprofessori Tapio Varis lähetti liitteeksi kopion, jossa Tampereen yliopiston vuoden 1965 tohtoripromootion kunniatohtori, professori Heikki Waris käsitteli studia generalia-luennossaan 23.5.1975 aihetta Rauhanasia suomalaisten velvoitteena. Ks. liite.*

Tilaisuuden taiteellisen puolen esitti kuplettimestari Juha Pekka Jetsu esittämällä kansaan menevät kappaleet Arvaa ahistaako (savolainen sukuselvitys) ja Onnellisen avioliiton tango.

Pidettiin yhteinen kahvitauko maistuvan mansikkatäytekakun kanssa ja otettiin yhteiskuva lipputangon juurella. *Yhteiskuva on tämän jutun lopussa.*

Varsinainen sukukokous

Pöytäkirja liitteineen on jäsensivuilla. Pihtiputaan sukuhaaran varsinaiseksi jäseneksi Kari Variksen tilalle valittiin Varpu Muikku Joensuusta. Hallituksen varajäsenet valitaan hallituksen kokouksessa.

Muistamiset

Sukuseuran hallitus oli päättänyt 22.3.2025 myöntää Varisten sukuseuran pöytästandaarin yhdelletoista henkilölle pitkäaikaisesta yli 10 vuotta kestäneestä merkittävästä työstä sukuseuran hyväksi. Standaarit jakoi juhlallisesti hallituksen jäsen Varpu Muikku. Antero Korhonen ja Pekka Rajala eivät olleet paikalla.

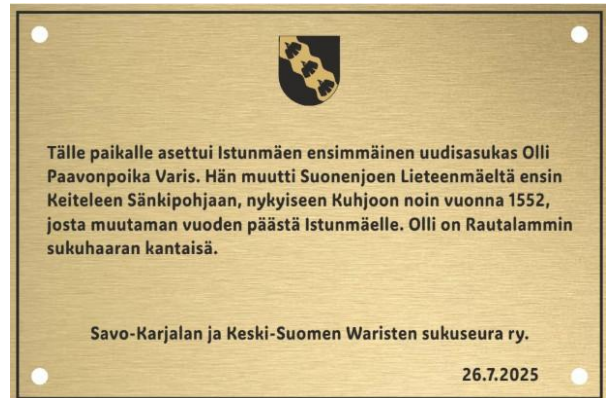
Standaarien saajat vasemmalta: Riitta Tuominen, Liisa Nygård, Sirkka Aunola, Riitta Varis, Paavo Varis, Maire Karvinen, Kari Varis, Helena Varis ja Hannu Huikuri ja kuvassa selin onnittelukätellyssä muistamisten juontaja Varpu Muikku. Seija Puttonen luovutti kätellen jokaisen erikseen standaarit.

Kiitokset ja tilaisuuden päätössanat ja yhteislaulu

Paavo Varis kiitti kaikkia mukanaolijoita hyvin sujuneesta sukutapaamisesta ja toivoi uusien ja nuorempien jäsenten innostamisesta mm. hallituksen jäsenyyteen ja sukuseuran toimintaan mukaan. Tilaisuuden loppuksi laulettiin yhteisesti Jii Peen säestyksellä Savolaisten maakuntalaulun kolme säkeistöä. Seuraavan kerran tavataan Viitasaarella tai Pihtiputaalla. Loppuksi tehtiin lipun lasku puheenjohtajien toimesta.

Kiertoaajelu suvun vanhimmille asuinpaikoille ja muistolaatan kiinnitys Rautalammin sukuhaaran vanhimmalle asuinpaikalle Istunmäelle

Kiertoaajelu tehtiin isolla- ja pikkubussilla, joissa oli mukana lähes kaikki osanottajat. Ensimmäisenä kohteena oli Johanna Variksen ja Petteri Bergin asuintalo Istunmäellä. He jatkavat Varis-suvun katkeamatonta ketjua Vanhatalo-nimisellä tilalla.

Muistolaatan kiinnitys Johanna Variksen ja Petteri Bergin talon seinään. Kuvassa Johanna Varis oikealla hakemassa yhdessä laatalle sopivaa paikkaa. Oikeanpuoleisessa kuvassa on messinkinen muistolaatta teksteineen.

Seuraavaksi suunnattiin muutaman kilometrin päähän Kuhjoon, jossa tavattiin nykyinen talonisäntä Kalle Hämäläinen, joka kertoi mm. esi-isän perhettä kohdanneesta tulipalosta v.1911, jossa tilan melkein kaikki rakennukset olivat palaneet. Kipinä lensi kuivalle pärekatolle. Suvun ensimmäinen tilallinen Erik Hämäläinen oli tullut tälle paikalle Kuhjoon v.1822 ja sieltä silloin muuttivat pois viimeiset Varis-suvun asukkaat. Matka jatkui viimeiseen kohteeseen Töckerönmäelle, jonne ajettiin Konneveden kirkonkylän ja komean Siikakosken kautta. Siellä pysähdyttiin mäen korkeimmalla paikalle Istunmäeltä v.1694 muuttaneen Lauri Heikinpoika Variksen talon kohdalle, jossa nykyisin asuvat Antti Varis tyttären perheen kanssa ja paikka on Varis-suvulla edelleen. Talon

kohdalla maantien toisella puolella ovat kaksi hirsiaittaa, jotka ovat suvun vanhimmat rakennukset. Ne ovat Antin kertoman mukaan 1760-luvulta. Matkalla paikallisina oppaina olivat Jukka Varis ja Esa Varis. Sitten palattiin Matti Lohen koululle ja toivoteltiin hyvää kotimatkaa itse kullekin.

[Kirjoittajana Paavo Varis Joensuussa 24.9.2025/Tapahtumia, Yleinen](#)

Kuvassa Liisa Nygård, Sirkka Aunola ja Riitta Tuominen seppeleen laskussa Erik Variksen haudalla.

Sukujuhlan läsnäolijat yhteiskuvassa Matti Lohen koulun pihalla. Tilaisuuden kuvat Markku Tuutti.

Antti Waris

Raimo Jalkanen

Juha Pekka Jetsu

Paavo Varis

Jukka Varis

Helena Varis, Seija Puttonen, Maire Karvinen, Mervi Kaartoaho ja Raija Tahvanainen

Jukka Louhivuori

Raija Tahvanainen puh.joht., Aulikki Juntunen sihteeri

Varpu Muikku, Helena V. Sirkka Kainulainen ja Anu Vehviläinen

Kuhjo; Kalle Hämäläinen

Antero Korhonen ja viiri 10.10.25